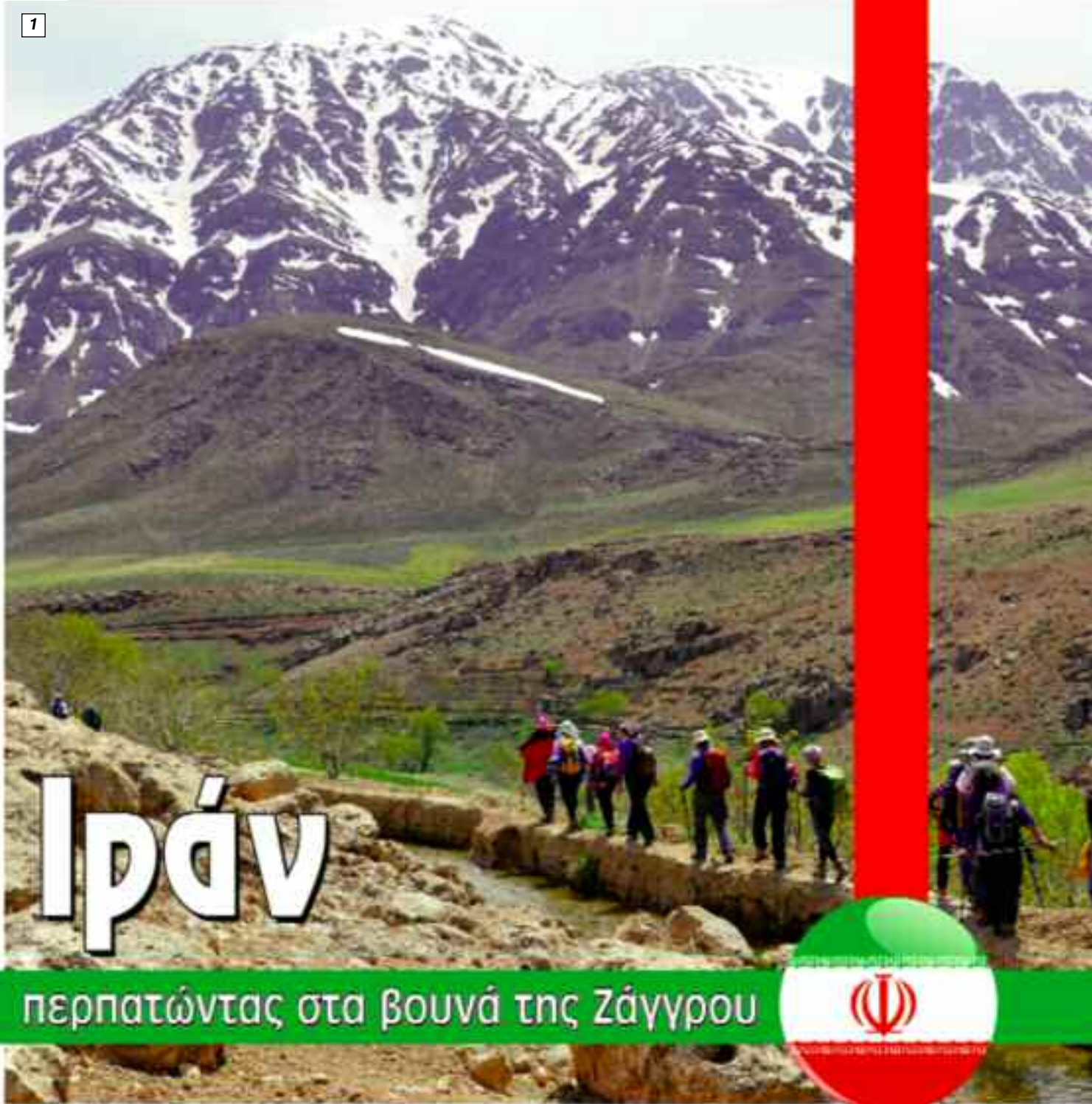

1

περπατώντας στα βουνά της Ζάγγρου

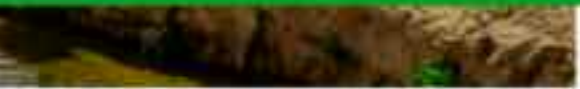

Κείμενο - Φωτό: **ΜΑΝΟΣ ΜΠΡΕΝΤΑΝΟΣ**

1. Κατεβαίνοντας προς τη λίμνη Choghha Khor.
2. Οι τρεις οδηγοί βουνού και ο μάγειράς μας.
3. Ο Γιάννης Παυλίδης απολαμβάνει τη σούπα που του έχουν προσφέρει στο πάρκο Zayandeh - Rud.
4. Σπιτικό της ορεινής Περσίας (Εθνογραφικό Μουσείο Boroujen).
5. Νύχτα της Ανάστασης στα βουνά της Ζάγγρου.
6. ...όμως τα πρόθυμα και δυνατά Ελληνικά χέρια θα το "ξεκολλήσουν" στη στιγμή.
7. Διασχίζοντας το ποτάμι στο Sabz-Kouk.
8. Ανεβαίνοντας το Καλάν. Στο βάθος ο υγροβιότοπος Chalsar.

...αν ο Ξένιος Ζευς γεννήθηκε στην Ελλάδα, σίγουρα θα πρέπει να έχει μετακομίσει προ πολλού στην Περσία. Αλλιώς δεν εξηγείται ότι τον συναντάς εδώ σε κάθε σου βήμα ενώ ολοένα και σπανιότερα τον βλέπεις να κυκλοφορεί στη γενέτειρά του!!

9

Τα βουνά της Ζάγγρου σχηματίζουν τη μεγαλύτερη οροσειρά του Ιράν που, σαν τη ράχη ενός γιγάντιου κροκόδειλου μήκους 1500χλμ. απλώνεται από τα ΒΔ σύνορα με την Τουρκία και το Ιράκ (γεωγραφικός χώρος του Κουρδιστάν) έως τις νοτιότερες περιοχές του Περσικού κόλπου και τα στενά του Ορμούζ.

Αποτελούν το φυσικό όριο ανάμεσα στο Ιρανικό οροπέδιο και την πεδιάδα της Μεσοποταμίας.

Όσο κι αν σήμερα φαίνεται δύσκολο να το συλλάβει ο νους μας, τα βουνά αυτά "αναδύθηκαν" από τα βάθη των ωκεανών, πριν από 50 εκατομμύρια χρόνια, σαν επακόλουθο μιας titάνιας σύγκρουσης των τεκτονικών πλακών της Ευρασίας και της Αραβικής χερσονήσου.

Το κατακλυσμαίο αυτό γεγονός μαρτυρούν τα απολιθώματα (fossils) θαλάσσιων κοχλιών βάρους μέχρι και 2 kg που έχουν κατά καιρούς εντοπιστεί από γεωλογικές, ερευνητικές ομάδες σε υψόμετρο πάνω από τα 3000μ.

Η τεκτονική ιστορία του βραχώδους εδάφους και

του ιζηματογενούς τους περιβάλλοντος ερμηνεύει το σχηματισμό και την παγίδευση μεγάλων κοιτασμάτων πετρελαίου, έτσι που η περιοχή της Ζάγγρου να συνεισφέρει σημαντικά στο σύνολο της παραγωγής του "μαύρου χρυσού" στον Περσικό κόλπο.

Από εδώ ξεκίνησαν οι Ελαμίτες, που το βασιλείό τους πρωταγωνίστησε στην ιστορία της Ασίας από την 4η χιλιετία π.Χ. Πήραν το όνομά τους από τη λέξη ελάμ που στη γλώσσα τους σήμαινε άνω χώρα, εννοώντας τη μακρινή, ορεινή περιοχή των οροπεδίων της Ζάγγρου. Από εδώ ορμώνειοι κατέκτησαν σταδιακά όλη την περιοχή που φτάνει μέχρι τον Τίγρη ποταμό.

Στους αρχαίους χρόνους τα βουνά αυτά κατοικήθηκαν από βαρβαρικά φύλα, όπως είναι οι Κασσίτες, οι Γκούτι και οι Μιτάνοι που έκαναν συχνές επιδρομές εναντίον των Σουμερικών πόλεων και του Ακκάδ της Μεσοποταμίας.

Σήμερα τα βουνά αυτά κατοικούνται από Πέρσες, Κούρδους, Lori και πολλά νομαδικά φύλα όπως είναι οι Bakhtiari και οι Qashqai.

Η οροσειρά της Ζάγγρου είναι "προικισμένη" με πολλές κορφές που ξεπερνούν τα 4000 μ, με ψηλότερη εκείνη του Zard Kuh που ακουμπά στα 4548μ.

Σύμφωνα με μια εκδοχή η ονομασία Ζάγγρος προέρχεται από τους Zagarthiani, λαό που αρχικά ζούσε στις όχθες της λίμνης Van (στα τουρκικά σήμερα εδάφη της Αρμενίας), και από εκεί κατέβηκε έως εδώ. Μια άλλη ερμηνεία θέλει τη λέξη αυτή να έχει ελληνική ρίζα.

Ευρήματα που μαρτυρούν την ύπαρξη πρώιμης γεωργίας και παραγωγής κρασιού στους πρόποδες των βουνών και σε πόλεις (Anshan και Susa) έχουμε ήδη από το 9000 π.Χ.. Στους οικισμούς Hajji Firuz και Godin Tere έχουν βρεθεί αποθηκευτικοί χώροι οίνου που χρονολογούνται από το 3500 έως το 5400 π.Χ.

Από πλευράς ηλικίας η Ζάγγρος είναι συνομήλικη με τις Άλπεις και από άποψη ορογένεσης θεωρείται ότι βρίσκεται σε ένα προ-Ιμαλαϊκό στάδιο, επειδή και οι δύο αυτές οροσειρές (Ιμαλαία και Ζάγγρος) προέκυψαν από συγκρουσιακές σχέσεις μεταξύ δύο ηπείρων.

Εάν η θεωρία ευσταθεί, τότε αυτό μπορεί να σημαίνει ότι μελετώντας την οροσειρά της Ζάγγρου μπορούμε να απαντήσουμε σε πολλά ερωτήματα σχετικά με τον αρχικό σχηματισμό των Ιμαλαίων και αντιστρόφως, μελετώντας την οροσειρά των Ιμαλαίων μπορούμε να προβλέψουμε τη μελλοντική εξέλιξη της Ζάγγρου.

10

9. Η 20μελής μας ομάδα με τον Ιρανό οδηγό μας Ali.

10. Βαδίζοντας προς τη δεύτερη κατασκήνωσή μας.

11. Λίγο πριν φτάσουμε στο camp Chalsar.

12. Η κατασκήνωσή μας στο Chalsar.

13. Η ομάδα μας με φόντο τον υδροβιότοπο Chalsar.

Σε αυτά τα βουνά αποφασίσαμε λοιπόν να περπατήσουμε τις ημέρες του Πάσχα 2014, μια 20μελής αποστολή του ΕΟΣ Αχαρνών.

Μια ομάδα δυνατή και πειθαρχημένη, με πολλές γνώσεις κι ενδιαφέροντα που "έδεσε" πολύ γρήγορα και στέρεα, απόλαυσε το ταξίδι και έβγαλε τον καλύτερό της εαυτό.

Πιο συγκεκριμένα, πεζοπορήσαμε σε ορεινά μονοπάτια (trekking) για 4 ημέρες (από το Μ. Σάββατο έως και την Τρίτη της Διακαινησίμου) στη μέση περίπου αυτής της επιμήκους ραχοκοκαλιάς, πριν κατεβούμε στο Ισφαχάν και συνεχίσουμε από εκεί το πολιτιστικό μέρος του ταξιδιού μας.

Τέσσερις μέρες πορείας στα απάτητα από ελληνικούς ορειβατικούς συλλόγους ιστορικά βουνά της Ζάγγρου, μακριά από το σύγχρονο εκκωφαντικό πολιτισμό, σε ένα τόπο άδενδρο, με καταπράσινους όμως από χλόη υγροβιότοπους, που κάλυπταν τις κοιλάδες ανάμεσα σε ορεινούς όγκους. Σε ένα φιλόξενο, παρά τη γύμνια και την απόκοσμη ηρεμία του, περιβάλλον. Μια υποτυπώδης, ποώδης βλάστηση πρασίνιζε κάπου-κάπου τις ράχες των βουνών και μαζί με τις δειλά εμφανιζόμενες κατακόκκινες πινελιές των ανθών της αυτοκρατορικής φριττιλάριας (*frittilaria imperialis*) διέκοπταν την ολοκληρωτική επικράτηση των γεωδών χρωμάτων του χώματος και της πέτρας.

Κινηθήκαμε ανάμεσα σε κορφές και πατήσαμε βουνοπλαγιές που έντυναν τη γύμνια τους με ό,τι τους είχε απομείνει από την ολόλευκη χειμερινή φορεσιά τους, που είχε αρχίσει σιγά-σιγά να ξεφτίζει με τον ερχομό της άνοιξης.

Στη διάρκεια της 4ήμερης αυτής πορείας δεν συναντήσαμε άλλον πεζοπόρο, παρά ελάχιστους γεωργούς και κτηνοτρόφους.

Η διαδρομή μας, σε υψόμετρο 2300-2700μ, δεν είχε μεγάλες υψομετρικές διακυμάνσεις και τεχνικές δυσκολίες.

Ο καιρός στάθηκε σύμμαχός μας σε όλη τη διάρκεια του ταξιδιού. Ανοιξιάτικος, ηλιόλουστος, με καλοκαιρινές όμως για εμάς θερμοκρασίες προς το μεσημέρι, με πεντακάθαρο αέρα και διαυγή ατμόσφαιρα.

Ακόμα και οι χιονούρες που θα συναντούσαμε και για τις οποίες είχαμε προετοιμαστεί κατάλληλα παίρνοντας μαζί τα camprops μας, υποχώρησαν λίγο πριν πατήσουμε εκεί το πόδι μας.

Όταν όμως έδυε ο ήλιος συνειδητοποιούσαμε πού στ' αλήθεια βρισκόμαστε.

Ας πάρουμε όμως το οδοιπορικό μας από την αρχή:

Στην Τεχεράνη, όπου φτάσαμε ξημερώματα Μ. Πέμπτης, 17/4, είδαμε ότι πιο σημαντικό θα μπορούσε να προλάβει κανείς στη διάρκεια μιας μόνο ημέρας, όπως:

1. Το Εθνικό, αρχαιολογικό μουσείο του Ιράν σχεδιασμένο από το Γάλλο αρχιτέκτονα Andre Godard, που είναι ένα από τα ωραιότερα μοντέρνα κτίρια της πόλης. Διαθέτει αξιόλογη συλλογή κεραμικών, αγγείων, πέτρινων αγαλματιδίων και χαρακτηριστικών από ανασκαφές που έγιναν στην Περσέπολη, το Ισαμήλ Αμπάντ, τα Σούσα, τη Rey και το Turang Tarreh. Είδαμε πιστό αντίγραφο της πέτρινης πλάκας (stela) που φέρει χαραγμένο το νομικό κώδικα του Βαβυλώνιου βασιλιά και μεγάλου νομοθέτη Hammurabi (1792-1750), που ανακαλύφθηκε στα Σούσα. Η αυθεντική stela εκτίθεται στο μουσείο του Λούβρου, στο Παρίσι.

2. Το μεγαλοπρεπές και χλιδατό Golestan Palace, κτισμένο από τους Χαζάρους τον 18 αιώνα, όπου για πολλά χρόνια κατοίκησε κι ο τελευταίος Σάχης της Περσίας, ο Mohammad Reza Pahlavi, πριν χάσει το θρόνο του (16 Ιανουαρίου 1979) από την Ισλαμική επανάσταση, που έφερε στην εξουσία τον εξόριστο Ayatollah Khomeini.

14

15

16

3. Το μουσείο ταπήτων που φιλοξενεί πάνω από 100 περσικά χαλιά από διάφορες περιοχές της χώρας, δείγματα υψηλής καλλιτεχνικής αξίας, υφασμένα από τον 17ο αιώνα έως τις μέρες μας.

4. Τον πύργο Milad, τον 6ο πιο ψηλό μοντέρνο πύργο σήμερα στον κόσμο (435μ), που κατασκευάστηκε το 2008. Από εδώ έχουμε "στα πόδια μας" την εντυπωσιακή λόγω γεωγραφικής θέσης (στους πρόποδες των βουνών Alborz), όμως πολύβουη και χαστική, πιγνιμένη στην ατμοσφαιρική ρύπανση και τα μπιτιλιάρια των αυτοκινήτων, πρωτεύουσα των 16 εκ. κατοίκων. Στα νώτα μας απλώνεται η παλιά πόλη με τα ανατολίτικα, πολύχρωμα μπαζάρ της, στα βόρεια ολοένα και "παίρνει" τα βουνά η σύγχρονη, γεμάτη ουρανοξύστες Τεχεράνη.

Νωρίς το πρωί της Μ. Παρασκευής, 18/4 ακολουθήσαμε ΝΔ κατεύθυνση προς το Kouhrang, κέντρο χειμερινού τουρισμού των Περσών. Ολοήμερο ταξίδι με στάση στις πηγές του ποταμού Zayandeh-Rud, που ρέει προς το Ισφαχάν, περνώντας μέσα από τις ξακουστές του γέφυρες.

Η Παρασκευή είναι ημέρα αργίας για τους Ιρανούς και καιρού επιτρέποντος ξεχύνονται για πικ-νικ "συν γυναιξί και τέκνοις" στην ύπαιθρο, σε πάρκα και ποτάμια.

Στρώνουν κατά γης μια κουβέρτα, ένα κιλίμι και απλώνουν επάνω του μαγειρικά σκεύη, κουζινικά και σαμβόρια. Μαγειρεύουν, τρώνε, πίνουν τσάι και αγαρη (ξινόγαλο), διασκεδάζουν, χαίρονται τη φύση και τη συντροφιά των οικείων και των φίλων τους.

Το πάρκο, όπου βρισκόμαστε, δίπλα στις πηγές, σφύζει από ζωή.

Μας καλούν να κοιπάσουμε, οι άνδρες σηκώνονται όρθιοι, μας δίνουν το χέρι και μας προσφέρουν τσάι. Οι γυναίκες μας προτείνουν κάτι να φάμε. Είναι φιλικό και γίνονται ακόμα περισσότερο όταν στην ερώτηση Shoma kojayi hastin? (Από πού είστε) τους απαντάμε ότι είμαστε Yunani (Ελληνες).

Ένας συγγραφέας έχει πει για τους Ιρανούς ότι όταν απλώνουν το χέρι το κάνουν για να σου δώσουν κι όχι για να σου πάρουν. Διαπιστώνω συχνά πόσο δίκιο έχει.

Παρατηρώ ακόμα πόσο αυτός ο λαός αγαπά και σέβεται τη φύση. Όταν βραδιάσει και έλθει η ώρα να γυρίσουν στο σπίτι, αφήνουν το χώρο πεντακάθαρο, έτσι όπως ακριβώς τον βρήκαν. Ούτε ένα χαρτάκι να περιφέρεται, ούτε ένα ψίχουλο να προδίνει ότι πέρασαν από κει.

Πόσες φορές, τόσο στο πρώτο μου ταξίδι, πριν 3 χρόνια, όσο και στο τωρινό, δεν έκανα τη σκέψη ότι αν ο Ξένιος Ζεός γεννήθηκε στην Ελλάδα, σίγουρα θα πρέπει να έχει μετακομίσει προ πολλού στην Περσία. Αλλιώς δεν εξηγείται ότι τον συναντάς εδώ σε κάθε σου βήμα ενώ ολοένα και σπανιότερα τον βλέπεις να κυκλοφορεί στη γενέτειρά του!

14. Λίγο πριν το δείπνο στο Chalsar.

15. Πεζοπορώντας για τη λίμνη Chogha Khor.

16. Ανεβαίνοντας το βουνό Kalar.

17. Στη διαδρομή μας προς τη λίμνη Chogha Khor συναντάμε έναν απέραντο σπαρμένο κάμπο.

18. Πορεία προς τη λίμνη Chogha Khor.

19. Κατηφορίζοντας προς τη λίμνη Chogha Khor.

Από το ξενοδοχείο Kouhrang, όπου διανυκτερεύουμε, λίγο έξω από το ομώνυμο χωριό, έχουμε πανοραμική θέα στις χιονισμένες κορφές και τις βουνοπλαγιές της Ζάγγρου.

Την επομένη το πρωί, Μ. Σάββατο, 19/4 πριν πάρουμε το δρόμο για τον υγροβιότοπο του Gandoman, θα δούμε στη γύρω περιοχή ένα σημαντικό αρδευτικό έργο. Ένα τούνελ, σκαμμένο μέσα στα σπλάχνα του βουνού, αφαιρεί τεράστιες ποσότητες νερού από υπόγειες πηγές καθώς κι από λίμνες του οροπεδίου, που σχηματίζονται από το λιώσιμο των πάγων, και το αποδίδει σε μια πεδιάδα, όσο φτάνει το μάτι μας, ζωγονώντας τις καλλιέργειές της.

Οι Πέρσες έχουν, εδώ και τουλάχιστον 2000 χρόνια, μια μοναδική τεχνολογία (know how), στον κόσμο. Σκάβουν πηγάδια και αντλούν το πολύτιμο για την επιβίωσή τους νερό από μεγάλο βάθος (έως και 100μ). Για τη μεταφορά του ανοίγουν υπόγεια κανάλια (qanats) έτσι που να μην εξατμίζεται από τον καυτό, ανελέητο, ήλιο της ερήμου. Ένα επάγγελμα δύσκολο και πολύ επικίνδυνο που το συναντάμε ακόμα και σήμερα. Υπολογίζεται ότι υπάρχουν περισσότερα από 50000 qanats σε όλη τη χώρα.

Θα δούμε ακόμα ένα μικρό καταρράκτη ενταγμένο σ' ένα τοπίο σκηνικής ομορφιάς με τους γύρω ορεινούς όγκους της Ζάγγρου τυμμένους στα άσπρα.

Στο Βοουίση, την πιο κρύα και την πιο ψηλά κτισμένη πόλη του Ιράν (2220μ), θα επισκεφτούμε τη γέφυρα του ποταμού Mosalla καθώς και το ενδιαφέρον και καλά οργανωμένο εθνογραφικό μουσείο του καθηγητή Bahrami με αναπαραστάσεις από την καθημερινή ζωή των κατοίκων, τα ήθη, τα έθιμα, την κουλτούρα και τις παραδόσεις των ορεισίων κατοίκων της περιοχής.

Θα διασχίσουμε την πόλη Boldaji, που φημίζεται για την ποιότητα του παραδοσιακού τους γλυκού Gaz. Υπολογίζεται ότι εδώ λειτουργούν πάνω από 100 εργαστήρια παραγωγής του. Μοιάζει, τόσο στην εμφάνιση όσο και στη γεύση, με το δικό μας μαντολάτο.

Νωρίς το απόγευμα θα κατεβούμε από το λεωφορείο για ν' αρχίσουμε το...ξεμυδίασμα. Θα

περπατήσουμε σε πεδινό έδαφος, θα ανεβούμε ένα χαμηλό λόφο και σε λίγο θα δούμε να απλώνεται μπροστά μας μια μεγάλη, ρηχή λίμνη. Είναι ο υγροβιότοπος του Gandoman.

Περιμετρικά του τον "απομυζούν" καταπράσινα λιβάδια. Στο βάθος στεφανώνεται από χιονισμένες κορφές. Θα περάσουμε στην απέναντί του όχθη και μετά από 4 ώρες πορείας, με το σβήσιμο της μέρας, μόλις και θα προλάβουμε να στήσουμε τις σκηνές μας στην πρώτη μας κατασκήνωση.

Παρά την υγρασία και το κρύο οι Ιρανοί οδηγοί μας θα στήσουν τα τραπέζια έξω για το δείπνο και λίγο πριν τα μεσάνυχτα, στα 2300μ, θα κάνουμε Ανάσταση υπό το φως των λαμπάδων, ψέλνοντας και ανταλλάσσοντας ευχές και ασπασμούς. Δεν θα παραλείψουμε να τουογκρίσουμε κόκκινα πασχαλινά αυγά, ευγενική προσφορά των ορνίθων του Kouhrang. Η υγρασία τρυπάει κόκκαλα, το θερμόμετρο κάνει βουτιά, μαγεψίτσα δεν διαθέτει το μενού... δεν έχουμε παρά να προστρέξουμε στη θαλπωρή του υπνόσακού μας για να παραδοθούμε στις αγκάλες του Μορφέα.

Κυριακή του Πάσχα, 20/4. Αφού πήραμε ένα πλουσιο πρωινό με ρομαντική θέα στον υγροβιότοπο του Gandoman, ξεκινήσαμε μια πορεία 7 ωρών για έναν άλλον υγροβιότοπο, εκείνο του Chalsar.

Διασχίσαμε για 2 περίπου ώρες το βουνό Kelar (με κορυφή στα 3600μ) και φτάσαμε στο "Haft-Cheshmeh", ένα διάσελο στα 2350μ γεμάτο με περιβόλια οπωροφόρων δένδρων. Εδώ θα κάνουμε μια μικρή στάση, και κάπου θα θυμηθούμε πώς γιορτάζεται αυτή ημέρα στην πατρίδα.

Πόσο δυσκολευόμαστε εμείς οι Έλληνες ν' αρχίσουμε το τραγούδι και το χορό! Στήνουμε γλέντι σε χρόνο dt. Πάσχα, των Ελλήνων Πάσχα!

Μετά τη διασκέδαση... τα κεφάλια μέσα! Θα συνεχίσουμε την ανάβαση. Διάσπαρτες φριττιλάριες, άλλες μοναχικές και άλλες σε ομάδες, αιχμαλωτίζουν με την ομορφιά τους τα μάτια μας και κεντρίζουν το ενδιαφέρον των φωτογράφων.

Στα 2500μ, στο Chalsar, βρίσκεται η δεύτερη κατασκήνωσή μας. Θα βρούμε τις σκηνές να μας περιμένουν, κοντά σε μια πηγή με καθαρίο, κρυστάλλινο νερό. Κι εδώ η θέα είναι μαγευτική. Ο υγροβιότοπος Chalsar μπροστά και πίσω μας οι χιονισμένες κορφές της Ζάγγρου. Θα δώσουμε συνέχεια στο μεσημεριανό μας γλέντι αφού δειπνήσουμε και μεθύσουμε με...νερό, χυμούς και ξινόγαλο! Ανταλλάξουμε τραγούδια με τους Ιρανούς συνοδοιπόρους μας, που πιδόνονται στο χορό μαζί μας. Πάσχα γαρ! Δεν μπορεί να περάσει έτσι!..!

Την επομένη, Δευτέρα 21/4 θα "σκαφαλώσουμε" στα 2700μ. Θα διασχίσουμε τους πρόποδες του βουνού Kalar και θα βάλουμε πωξίδα για τη λίμνη Choghakhor. Αφήνουμε τη δεύτερή μας κατασκήνωση, περπατάμε πλάι στον υδροβιότοπο Chalsar και ανεβαίνουμε στην κορυφή του βουνού που είχαμε από χθες στα ανατολικά μας.

Η θέα στην ανάβαση είναι εντυπωσιακή. Μια καλή κόντρα μπροστά μας, ανάμεσα σε βραχώδεις σχηματισμούς και πίσω μας ένας πίνακας δόκιμου νατουραλιστή ζωγράφου. Ο υδροβιότοπος Chalsar στα χαμηλά, πλασιωμένος από περήφανες, αγέρωχες χιονισμένες κορφές! Όταν μετά από λίγο αρχίζουμε να κατηφορίζουμε, θα αντικρύσουμε μπροστά μας έναν απέραντο σπαρμένο κάμπο που θα τον διασχίσουμε απ' άκρη σ' άκρη. Σε λίγο, απ' ένα ύψωμα, θα προβάλλει η λίμνη Choghakhor με χωριά και χωριουδάκια σαν γαρνιτούρα γύρω της, σε μια θέα πανοραμική.

Το μονοπάτι που οδηγεί στη λίμνη είναι λαξευμένο σ' έναν απότομο βράχο. Χρειάζεται προσοχή! Τα μάτια που ρουφούν το κάλλος της εικόνας δεν είναι εύκολο να πειθαρχήσουν. Το απόγευμα θα φτάσουμε στην τρίτη και τελευταία μας κατασκήνωση, λίγα μέτρα μακριά από τις πηγές του ποταμού Tangsiyah. Όλη τη νύχτα τα κελαρυστά του νερά θα κυλάνε ναουριστικά στα αυτιά μας.

Η λίμνη Chaghakhor, τόπος αναψυχής των κατοίκων των γύρω χωριών, είναι πολύ σημαντική για το οικοσύστημα της περιοχής. Αφού "νοικοκυρευτούμε" στις σκηνές, θα περπατήσουμε μέχρι το κοντινό μας Sibak, για να γευθούμε την καθημερινότητα σ' αυτό το απομακρυσμένο ορεινό χωριό του Ιράν.

Οι χιονισμένοι ορεινοί όγκοι της Ζάγγρου πάνω από τη λίμνη, η μελένια απόχρωση της μέρας που σιγά-σιγά μας αποχαιρετούσε και τα ανθισμένα δέντρα στα

περιβόλια με τα τιτβίσματα των πουλιών συνθέταν μια εικόνα που, είμαι σίγουρος, δεν θα άφηνε ασυγκίνητους ακόμα και τους μεγάλους Πέρσες λυρικούς.

Σπίτια χαμηλά, φτωχικά, πλινθόκτιστα, δρόμοι χωμάτινοι, φαρδιοί και σιωπηλοί. Παιδιά κλωτσούν ένα πλαστικό τόπι, τρεις νεαροί κάθονται νωχελικά έξω από μια πόρτα, μερικά μικρομάγαζα παραμένουν ανοιχτά. Πιο κάτω μια παρέα από πιτσιρικάδες κυνηγιούνται και παίζουν πετροπόλεμο. Μια κυρία με μαντίλα στο κεφάλι (όλες οι γυναίκες στο Ιράν, από μικρή ηλικία, φορούν υποχρεωτικά μαντίλες) καλεί τις γυναίκες της παρέας μας να μπουν στο σπίτι της, όπου η κόρη της υφαίνει στον αργαλειό. Ψάχνει προφανώς για πελάτισσες. Κάποια κοριτσιότικα κεφάλια προβάλλουν διαστακτικά από ανοίγματα πορτών και παραθύρων. Μας περιεργάζονται με τα μεγάλα, εκφραστικά μαύρα τους μάτια. Είμαστε το αξιοθέατο. Ο κόσμος εδώ δεν είναι εξοικειωμένος με τους ξένους επισκέπτες. Ένα αμιγώς αγροτικό χωριό, κλεισμένο στον εαυτό του. Γεμίζει από τους άντρες του όταν νυχτώσει, τότε που τελειώνει η δουλειά τους στα χωράφια. Δεν υπάρχει μέρος να καθίσσεις, κάτι να πιείς. Μόνο ένα γαλατάδικο με γιαούρτι εξαιρετικής ποιότητας από πρόβατα της Ζάγγρου (από αυτά που συναντήσαμε κατά εκατοντάδες στη διαδρομή μας). Αγοράζουμε γιαούρτι και το τρώμε στα όρθια!

Τρίτη, 22/4: Αφού μαζέψαμε για τελευταία φορά τις σκηνές, τους υπνόσακους και τα υποστρώματά μας, κατηφορίσαμε και πάλι στο χωριό Sibak. Κάναμε τις απαραίτητες προμήθειες σε γιαούρτια από το γνωστό μα γιαουρτάδικο και μπήκαμε σε 2 μικρά λεωφορεία που, μετά από μια ώρα δρόμο, μας οδήγησαν στο Sabz-Kouh, μια γραφική, προστατευόμενη κοιλάδα στα 2700μ, το σημαντικότερο χειμαδιό των νομάδων της ευρύτερης περιοχής καθώς και στο εντυπωσιακό φαράγγι Vastegan.

Περπατήσαμε στην κοίτη ενός πλατιού ποταμού με λίγα νερά αυτή την εποχή και τον διασχίσαμε για να φτάσουμε σε ένα ήρεμο, γαλήνιο παρατηρητήριο. Στην κοίτη του ποταμού θα "κολλήσει" στη φερτή του ύλη ένα από τα μικρά μας λεωφορεία. Όμως τα πρόθυμα και δυνατά ελληνικά χέρια θα το "ξεκολλήσουν" στη στιγμή!

Γεύμα με ελαφρές ψιχάλες στην παραποτάμια όχθη και νέα επιβίβαση στα μικρά μας λεωφορεία, που αυτή τη φορά θα μας μεταφέρουν στον κύριο οδικό άξονα, ολοκληρώνοντας έτσι την πεζοπορία μας και επιστρέφοντας στον πολιτισμό. Θα ευχαριστήσουμε και θα αποχαιρετίσουμε τους Ιρανούς φίλους μας (τους 2 οδηγούς βουνού, το μάγειρα και τους βοηθούς τους) που μας στήριξαν άψογα σε όλη τη διάρκεια του 4ήμερου trekking μας και θα μετεπιβαστούμε σε ένα μεγάλο τουριστικό λεωφορείο που θα μας αφήσει, βράδυ πια, στο Ισφαχάν, για να συνεχίσουμε από εκεί το πολιτιστικό μέρος του ταξιδιού μας.

20. Η ομάδα μας φωτογραφίζεται με φόντο τη λίμνη Choghakhor.

21. Στο φαράγγι Vastegan.

22. Ο υδροβιότοπος του Gandoman.

23. Άνθος της αυτοκρατορικής φριπιλλάριας (*Frittilaria imperialis*).

4. Άποψη της Τεχεράνης από τον πύργο Milad. Στο βάθος χιονισμένα τα βουνά Alborz.

